

22. September 2026

UKA2026/91
Erik Jensen

Nunavut peqatigalugu pisortatigoortumik ataatsimoorussamik suleqatigiiffimmik pilersitsinissamut Naalakkersuisut Inatsisartoqarfimmilu Siulersuisoqarfik Nunavummi inatsisartunut naalakkersuisuinullu saaffiginnissuteqarnissaannik piumaffigeqqullugit Inatsisartut aalajangigassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aki-Matilda Høegh-Dam, Naleraq)

Naggueqativut oqaatsitsigut, oqaluttuarisaanitsigut, kinaassutsitigut kulturikkullu qaniginerpaartaraagut. Taakkuuvugut imminnut Inuttut taagortut; Nunatsinni, Canadami, Alaskami Chukotkamilu. Susassareqatigiittuarpugut qanimullu suleqatigiittuarsimavugut, killeqarfiit apeqqutaatinngagit.

1999-mi Nunavut namminerisamik Namminersornerullutik Oqartussaaneq atuutilersimmaguli, taassumalu atuutilinnginnerani sioqqullugu, nunatsinnut suleqateqarneq nunatsinniillu suleqateqarneq pingaartinneqartuaannarsimavoq.

Taamaammat ulloq manna tikillugu suleqatigiinnerput piujuarpoq. Issittumi Siunnersuisooqatigiitsigut, Naalakkersuinikkut isumaqatigiissutitigut, aalisarnikkut, ilisimatusarnikkut, uumassusillit ilisimatusarfiginerisigut, pisinnaatitaaffikkut kulturikkullu paarlaateqatigiissinnaaneq assigiinngitsorpassuartigut aaqqissuussaasumik ingerlanneqartuarpoq. Suleqatigiinneq illuatungeriinnit pingaartinneqarluni aallulluarneqarpoq.

Uumasooqatigiit, imartaqatigiit, kultureqatigiit assigiinngitsutigut ataatsimoorfivut aallaavigalugit suliniarneq suleqatigiinnerlu ingerlanneqarput. Tamanna nunatsinnit iluarineqarlunilu pingaartinneqartuarpoq, soorluttaaq tamanna aamma Nunavumiit aamma pingaartinneqarlualtoq. Piffissaq kingullertigut takuarput Nunavut Tunngavik-up aaqqssugaanik februaarimi Issittumi imartani angallannerup annertusiartuinnartup peqqutigisaanik mianerisassat unammillernartuusinnaasullu nakkutiginninnerunissamik siunertaqartumik ataatsimeersuartitsimmata nunatsinniit oqalliseqataasoqarluni peqataalluarfiuvoq. Nannut, timmiarussat, imartat, Pikialasorsuaq, qilalukkat qaqortat qernertallu, aalisarneq allatigullu suleqatigiiffeqarlualpugut. Suleqatigiinneq illuatungeriinnit iluarisimaarneqartoq.

Ukiuni makkunani aalisarneq pillugu ilisimasatigut nunatsinniit Nunavumiunut qaleralinniarnikkut sikuunerani ilinniartitsiniarnermut suliniut inerisarneqaleruttorpoq, tamannalu Nunavut Tunngavimmit nunatsinniillu suleqatigiissutigineqarpoq. Imaanerani saarullinniarnermut immikkut sammisitamik aamma ilinniartitsiniarneq piareersarneqarpoq, tamanna Nunavut Tunngavik Nunavullu naalakkersuisuisa aammalu KNAPK-mik suleqatigiissutigineqarluni. Suleqatigeeriaatsit amerlasuut assigiinngitsut piupput, tamaasalu iluatinnarluinnartutut Siumumit nalilerpavut.

Naalakkersuisutigoortuungitsumik suliniarnermi ukioq manna Inuit Issittormiut Siunnersuisooqatigiiffiata siulittaasuuffik Canadap tigusussaavaa, tassuunalu aamma ataatsimeersuarnermit Nalunaarutikkut nunat akornatsinni politikkikkut anguniagassatigut

pingaaruteqartunik inassuteqaateqarnerisigut suleqatigiinneq aamma sunnitiuteqarfigissagaa Siumumit qulerutigingilarput.

Siunnersuuteqartup Naalakkersuisutigit aammalu Inatsisartutigit taamatut suliniaqatigiiffimmik pilersitsiniarnermini tunngavilersunngilaa qanoq tamanna suleqatigiinnerunissaq maannamut pioreersunut sanilliullugu iluaqutaanerussanersoq. Soorunami politikerit akornanni suleqatigiinnissaq pisimassuaa, kisiannili politikkikkut suleqatigiiffiit amerlalluinnartut maannamut pioreerput; soorlu Nunatta Nunavullu akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit, Issittumi Siunnersuisooqatigiit, Pikialasorsuaq, Nannut pillugit suleqatigiissitaq 2009-meersoq, Qilalukkat qaqortat qernertallu pillugit suleqatigiissitaq 1989-meersoq, aalisarneq pillugu isumaqatigiissut 2025-meersoq, NAMMCO aqutugalugit suleqatigiinneq pioreerpoq.

Isumaqartoqarpallu Naalakkersuisut imaluunniit Inatsisartut Nunavumiunik naapitaqartariaqartut tamanna periarfissaareerpoq, qanoq isineraniluunniit Inatsisartut Nunavumi Inatsisartut susassa qarfi naapikkumangunikkut taamaasiorsinnaasuarput soorlu aamma Naalakkersuisut susassa qartut arlaat Naalakkersuisut naapikkumangunikkut qanoq isineraniluunniit taamaasiorsinnaasuarput. Periarfissaq pioreerpoq.

Politikerit naapinnerusarnissaannut aqutissaqareermat taakku annertusaavigineqarnissaannik siunertaqartoqarnera Siumumiitpaasisinnaavarput. Taamaattorli arlaatigit nukitsorsaasoqassappat isumaqarpugut ilinniartitaanikkut, kulturikkut, misilitaakkatigit, mersornikkut, aalisarnikkut, angallannikkut allatigullu paarlaatseqatigiittarnissamut aningaasaliissutigineqartartut annertusisariaqarneri pingaarutippavut, kisiannili qulequtaq taanna allaavoq.

Suleqatigiinnerit pioreersut aammalu suleqatigiinnerit nukittunerulersinnissaat minnerunngitsumik naggueqatitsinnut tunngasut soorlu akilinnermut tunngasut annertusarnissaat kissaatigaarput. Siumumiillu isumaqarpugut tamakku MOU-tut ittunik suleqatigiiffinnik Naalakkersuisut ingerlataqarnermikkut tigussaasumik nukittorsaanissamik suliaqartut naatsorsuutigalutigu.

Taamaatut oqaaseqarluta Siumumiit Naalakkersuisut akissuteqaataat paasilluarparput aammalu siunnersuuteqartup qulequtsiussaani anguniagaasoq ingerlalluarnissaanik naatsorsuuteqarput.

Taamaakkaluartoq Siumumiit siunnersuut Nunanut allanut sillimaniarnermullu ataatsimiisitaliami nalilersorneqassappat tamanna tikilluaqqussavarput.

Qujanaq.

Erik Jensen, Siumut